

INESSA ARMANDILLE

Dear friend! * Neuvoisin kovin kirjoittamaan kirjasen suunnitelman yksityiskohtaisemmin¹⁸⁶. Muutoin jää liian paljon epäselväksi.

Erään ajatuksen olen pakotettu esittämään jo nyt:

3. § — „vaatimuksen (naisten) rakkauden vapaudesta” kehotan yleensä heittämään pois.

Siitä muodostuu todellisuudessa porvarillinen eikä proletaarinen vaatimus.

Mitä Te itse asiassa sillä ymmärrätte? Mitä sillä *voitaisiin* ymmärtää?

1. Vapautta *aineellisista* (rahallisista) hyötylaskelmista rakkausasioissa?

2. Myös *aineellisista* huolista?

3. uskonnollisista ennakkoluuloista?

4. papan etc. kielloista?

5. „yhteiskunnan” ennakkoluuloista?

6. miljöön (talonpoikaisen tai pikkuporvarillisen tai intellektuellis-porvarillisen) ahtaudesta?

7. lain, tuomioistuimen ja poliisin pauloista?

8. vakavasta rakkaudesta?

9. lastensynnytyksestä?

10. aviorikoksen vapautta? j.n.e.

Luettelin tässä useita (en tietenkään kaikkia) vivahteita. Te ette tarkoita tietenkään numeroita 8—10, vaan numeroita 1—7 tai numeroiden 1—7 *tapaisia*.

Mutta numeroille 1—7 on valittava toinen ilmaisumuoto, sillä rakkauden vapaus ei ilmaise sitä ajatusta tarkalleen.

Sen sijaan yleisö, kirjasen lukijat käsittävät „rakkauden vapaudella” yleensä *välttämättä* jotain numeroiden 8—10 tapaista *vastoin Teidän tahtonnekin*.

* — Hyvä ystäväl *Toim.*

Juuri siksi, että nykyisen yhteiskunnan puheliaimmat, äänekkäimmät ja „näkyvimät” luokat ymmärtävät „rakkauden vapaudella” numeroita 8—10, juuri siksi se ei ole proletaarinen, vaan porvarillinen vaatimus.

Proletariaatille ovat tärkeimpiä numerot 1—2, ja sitten numerot 1—7, mutta se ei oikeastaan ole „rakkauden vapautta”.

Ei ole kysymys siitä, mitä Te *subjektiivisesti* „tahdotte ymmärtää” sillä. Kysymys on luokkasuhteiden *objektiivisesta logiikasta* rakkausasioissa.

Friendly shake hands! *

W. I.

*Kirjoitettu tammikuun 17 pnä 1915
Bernissä*

*Julkaistu ensi kerran v. 1939
„Bolshevik” aikakauslehden
13. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — Puristan ystävällisesti kättänel *Toim.*